

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΡΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΚΔΟΜΕΝΟΝ

ΤΗΙ ΣΥΜΠΡΑΞΕΙ

ΒΑΣΙΟΥ ΣΚΟΡΔΕΛΗ, π. Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου Πελοποννήσου, ΑΛΕΞΙΟΥ ΖΑΜΑΡΙΟΥ Διευθυντοῦ τῶν Ζαριφείων Διδασκαλείων ἐν Φιλιππουπόλει, ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΠΑΣΩΤΗΡΙΟΥ, Διευθυντοῦ τοῦ Διδασκαλείου Πελοποννήσου, ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΡΩΣΗ, Καθηγητοῦ τῆς Παιδαγωγικῆς ἐν Ἀρσακείῳ κλπ.

ΥΠΟ

Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ἡρώην διευθυντοῦ τοῦ ἐν Ἀθήναις Διδασκαλείου.

ΕΤΟΣ ΓΕΩΤΟΝ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Ἀναγνωστοπούλου ἀριθ. 16.

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΔΡ. 6.

ΕΝ ΤΗΙ ΑΛΛΟΔΑΓΙῃ ΦΡ. ΧΡΥΣΑ 7

Ἄριθ. 24

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ἰανουαρίου

1893.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Ἡ διάλυσις τῶν διδασκαλείων.— Περὶ τῶν ἐπὶ πτυχίῳ ἐξετάσεων τῶν ὑποψηφίων δημοδιδασκαλισσῶν.— Περὶ πάγου.— Ὁ λαγός.— Σύμμικτα.

Ἡ ΔΙΑΛΥΣΙΣ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΕΙΩΝ

Κατόπιν τῆς γενικῆς τοῦ ἔθνους ἐξεγέρσεως κατὰ τοῦ ἀπαισίου μέτρου τῆς διαλύσεως τῶν Διδασκαλείων ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ συνήρχετο εἰς ἑαυτὴν καὶ θὰ ἐσέβετο τοὺς λόγους, δι' ὧν ἀπεδείχθη ὅτι ἡ διάλυσις τῶν Διδασκαλείων εἶναι καθαρὰ πνευματικὴ αὐτοκτονία τοῦ ἔθνους, ἡ δὲ διατήρησις αὐτῶν εἶναι τὸ πρῶτον καθήκον πάσης Κυβερνήσεως τοῦ ἀτυχοῦς τούτου βασιλείου. Καὶ ὅμως οἱ περὶ τὴν Κυβέρνησιν, ἀφ' οὗ δὲν ἠδυνήθησαν ἐν τῷ φανερῷ διὰ νόμου νὰ ψηφίσωσι τὴν κατάργησιν αὐτῶν, ἀντιταχθέντων ἐρωμένων τῶν βουλευτῶν πάντων τῶν κομμάτων, ἡδὴ προσπαθοῦσιν ὑπόυλως νὰ ἐπιτύχωσι τὸν κατάρθον σκοπὸν τῶν. Ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ ἔτους τούτου ἀναγράφεται πίστωσις 12 καθηγητῶν διὰ τὰ 4 Διδασκαλεῖα ἐπὶ 6 μῆνας ἤτοι μέχρι Ἰουλίου, κατὰ δὲ τοὺς ἄλλους 6 μῆνας ἀναγράφεται πίστωσις μόνον διὰ 8 καθηγητῶν. Τί δὲ σημαίνει τοῦτο; Ἡ Κυβέρνησις ἔχει σκοπὸν μεθοδικῶς νὰ διαλύσῃ τὰ Διδασκαλεῖα, ὧν ἀπεφάσισε κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος νὰ ἀποκόψῃ τὴν μίαν τάξιν, κατὰ δὲ τὸ ἐπόμενον τὴν ἄλλην ἢ τὰς ἄλλας καὶ οὕτω μετὰ δύο ἔτη δὲν θὰ ὑπάρχουν Διδασκαλεῖα πρὸς μόρφωσιν διδασκάλων! Καὶ διὰ τί τὰ διαλύει; Κατὰ ἓν σχέδιον ἐνὸς μεγαλεπήθου Ἡρωστράτου, ὅστις συνέλαβε τὴν τολμηρὰν ἀπόφασιν νὰ γίνῃ ὁ νεκροθάπτης τῆς δημοτ. Ἐκπαιδεύσεως, ἡ Ἑλλάς ἔχει πολλοὺς διδασκάλους, περισσεύουν μάλιστα ἐξ αὐτῶν καὶ ἱκανοί, ἄλλοτε 200 καὶ ἄλλοτε 500, οὓς ἀποροῦμεν πῶς δὲν ἐπρότεινε καὶ νὰ πωλήσωμεν εἰς ἄλλους λαοὺς, ἵνα κλυφθοῦν μερικὰ ἑλλείμματα τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας, προερχόμενα ἐκ τῆς προσθήκης ἐκτάκτων ὑπαλ-

λήλων φίλων τοῦ κόμματος καὶ λαμβανόντων 200 καὶ 250 δραχμὰς κατὰ μῆνα! Ὁ κύριος οὗτος, ὁ νέος οὗτος Σωτήρας τῆς Παιδείας, ἐν ᾧ πρὸ δύο ἢ τριῶν ἔτων ἐκόπτετο νὰ γίνωσι καὶ ἄλλα Διδασκαλεῖα καὶ διὰ τὸ κατεπεῖγον ἤθελε μονότακτα Διδασκαλεῖα καὶ Διδασκαλεῖα τῶν τεχνικῶν μαθημάτων καὶ Διδασκαλεῖα τῶν θηλέων, τώρα πνέοντος ἀνέμου βορείου, δὲν θέλει νὰ βλέπῃ οὐδὲν αὐτῶν καὶ προτείνει νὰ κλεισθῶσι πάντα καὶ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς νὰ παιδεύεται τοῦ λοιποῦ παρὰ τῶν μαθητῶν τοῦ σχολαρχείου! Ἄλλοτε ὁ Ἀλῆ πασῆς ἐν καιροῖς δεινοῖς συνεβούλευε τοὺς Ἑλληνας νὰ καύσωσι τὰ βιβλία τῶν, ἵνα μὴ φωτίζωνται καὶ αἰσθάνωνται τὴν ἀθλιότητά των, σήμερον ἄλλος πασῆς ἴσως διὰ τὸν αὐτὸν λόγον κλείει τὰ σχολεῖά μας, διαλύει τὰ Διδασκαλεῖά μας, καταδιώκει τοὺς διδασκάλους μας, ὑβρίζει τὸ ἔθνος μας, σατυρίζει τὴν ἐκπαιδευσίν μας, καὶ παντοιοτρόπως ἀσχημονεῖ, καὶ ὅμως τὸ γένος τῶν ἡλιθίων ἀναμένει ἄνωθεν βοήθειαν, ἀνέχεται καὶ ὑπομένει πάντα ταῦτα. Ἄν ἡ νῦν βουλή τῆς Ἑλλάδος νομίζῃ ὅτι ἐστάλη παρὰ τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἵνα ἀπεμπολήσῃ τὴν τιμὴν του, τὴν παιδείαν του, ὑποσκάψῃ τὴν ἀνεξαρτησίαν του, τότε εἶνε βουλή οὐδέποτε ἀπαντῶσα ἐν τῷ κόσμῳ, εἶνε βουλή ἐξευτελίζουσα τὸ συνταγματικὸν πολίτευμα καὶ περιάπτουσα εἰς τὸ ἔθνος καταισχύνῃ. Οἱ κ. βουλευταί, ἂν δὲν ἔχωσι τὰς ἀπαιτούμενας γνώσεις, ἵνα αἰσθανθοῦν τὸ μέγεθος τῆς ἀδικίας τῆς γινομένης διὰ τῆς διαλύσεως τῶν Διδασκαλείων εἰς τὸ παρὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἰς τὸ μέλλον ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους, ἄς συμβουλευθῶσι τοὺς ἐιδι-
κοὺς, ἄς ἀναγνώσωσι τί πρὸς τοῦτο ἐγράφησαν. Ὁ Γερμανὸς Diesterweg εἶπεν· Τὰ Διδασκαλεῖα εἶναι

τὸ καύχημα ἡμῶν. Ὁ γερμανὸς δημοδιδάσκαλος, εἰς ὃν ἀπεδόθησαν τὰ τρόπαια τῆς κατὰ τῆς Γαλλίας ἐκστρατείας, ἐπαιδεύθη εἰς τὰ Γερμανικὰ Διδασκαλεῖα. Εἶνε δὲ ὄνειδος κατόπιν τῆς γενικεύσεως τῶν Διδασκαλείων εἰς πάντα τὰ Κράτη τοῦ κόσμου, ἐν Ἑλλάδι τὰ ὑπάρχοντα καὶ εὐδοκίμουνα νὰ διαλύωνται! Ἄν οἱ ἀρμόδιοι δὲν ἤξεύρουσι τί κάμνουν, ἢ βουλή, οἱ διδάσκαλοι, ὁ λαὸς πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦν κατὰ τῆς διαλύσεως τῶν Διδασκαλείων! Ἐν Γερμανίᾳ, ὅτε ὁ αὐτοκράτωρ ἠθέλησε διὰ νόμου νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν κληρὸν περισσότερα δικαιώματα εἰς τὴν διοίκησιν τῶν σχολείων, ἐξηγέρθη σύμπασα ἡ Γερμανία, ἡ δημοσιογραφία, τὰ Πανεπιστήμια πάντα, οἱ σύλλογοι, ἡ βουλή καὶ ἠνάγκασαν τὸν αὐτοκράτορα νὰ ἀποσύρῃ τὸ νομοσχέδιον κατόπιν μάλιστα τοῦ περιβοήτου λόγου αὐτοῦ: «Ὅστις δὲν ἀποδέχεται τὸ νομοσχέδιον, νὰ ἐγκαταλίπη τὸ ἔδαφος τῆς Γερμανίας». — Ἐάν ἐν Γερμανίᾳ εὐρίσκοντο ἄνδρες παράφρονες νὰ προτείνωσιν κατάργησιν τῶν Διδασκαλείων, τοῦτο καὶ μόνον ἤρκει νὰ πέσῃ ὄχι μόνον ὑπουργεῖον ἀλλ' ὀλόκληρος δυναστεία. Οὕτω πολιτεύονται οἱ λαοὶ ἐκεῖνοι καὶ εὐτυχοῦσι. Δὲν περιορίζονται μόνον νὰ ἐκλέγῃσι τοὺς ἀντιπροσώπους των, ἀλλ' ἐπαγροπνοῦσιν εἰς τὴν πολιτείαν αὐτῶν καὶ εἶναι ἔτοιμοι νὰ ἀποκηρύξωσιν αὐτοὺς, ἂν ἴδωσι πράττοντας πράγματα ἀσύμφορα εἰς τὸ ἔθνος. Παρ' ἡμῖν δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει ἀκόμη ἀνεπτυγμένος ὁ νοῦς ὁ ὑπὲρ τῶν κοινῶν καὶ ἀφίνομεν νὰ καταλύωνται ἀνυπολογίστου ἀξίας καθιδρύματα, χωρὶς νὰ ἐκφέρωμεν οὐδὲ μίαν κἄν λέξιν ἀγανακτήσεως κατὰ τῆς ἰταμότητος τῶν ἀνθρώπων. Ἐντεῦθεν προέρχεται καὶ ἡ κακοδαιμονία ἡμῶν καὶ ἡ ἀθλιότης καὶ θὰ κακοδαιμονώσωμεν περισσότερο, ἐν ὅσῳ δὲν σωφρονήσωμεν καὶ δὲν πράξωμεν πάντες καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι ὅ,τι ὑπαγορεύει ἡμῖν τὸ καθήκον μας.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΠΙ ΠΤΥΧΙΩ.
ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΤΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΣΣΩΝ

(Συνέχεια ἰδὲ φύλλ. 23)

Πρὸς τὰ παιδαγωγικὰ ὁ νόμος ΧΘ' ἐν ἀρθρῳ 3. ἀπαιτεῖ ἀπὸ τοὺς μέλλοντας νὰ γίνωσι τοῦ λοιποῦ δημοδιδάσκαλοι α'.) θεωρίαν τῆς παιδαγωγικῆς καὶ τῆς διδακτικῆς β'.) ἱστορίαν τῆς παιδαγωγικῆς γ'.) ἀνθρωπολογίαν δ'.) ψυχολογίαν καὶ λογικὴν ε'.) μεθοδικὴν καὶ πρακτικὴν διδασκαλίαν. Αὐτὰ δὲ τὰ μαθήματα πάντα ἀπητοῦντο καὶ παρὰ τῶν ἐν τῷ Ἀρσακίῳ μορφουμένων διδασκαλισσῶν. Ἀς ἴδωμεν δὲ ἤδη τί ζητεῖ ὁ νέος νομοθέτης ἐν ἀρθρ. 16 ἔδαφ. 4. τοῦ ἀπὸ 27 Ὀβρίου Β. Διατάγματος. « Ἐν τῇ παιδαγωγικῇ ὀφείλουσι νὰ ἀποδείξωσιν ὅτι γνωρίζουσιν ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς παιδαγωγικῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Πλουτάρχου, τοῦ Κομηνίου καὶ τοῦ Πισταλότζη καὶ ἐκ τῆς παιδα-

γωγικῆς τοῦλάχιστον τὰ περὶ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, τὰ περὶ τῶν μέσων τῆς ἀγωγῆς, τὴν γενικὴν καὶ εἰδικὴν μεθοδολογίαν». Ὡστε κατὰ τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Παπαμάρκου ἀφαιρεῖται τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τὰ Διδασκαλεῖα τῶν θηλέων ἡ ψυχολογία, ἡ λογικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ, οἱ δύο ὀφθαλμοὶ τῆς παιδαγωγικῆς, ἀφαιρεῖται τὸ πλεῖστον τῆς ἱστορίας τῆς παιδαγωγικῆς καὶ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων χρόνων, ἀφαιρεῖται ἡ παιδαγωγικὴ κατὰ τὸ σπουδαιότατον αὐτῆς μέρος τὴν τελειολογίαν, ἀφαιρεῖται ἡ σχολικὴ τάξις κτλ.

Δὲν ἤξεύρομεν τί εἶδος διδασκαλισσῶν θέλει ὁ κ. Παπαμάρκου; Ἄν θέλῃ αἱ διδασκάλισσαι τοῦ λοιποῦ νὰ ἦναι καθαρῶς μηχανικαί, ἄνευ θεωρίας τινὸς οὐδεμιᾶς, τότε καὶ αἱ παιδαγωγικαὶ ἀρχαὶ τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Κομηνίου, τοῦ Πισταλότζη εἶναι περιτταί. Δι' ὑποδειγματικῆς διδασκαλίας γινόμενης ὑπὸ ἐμπειροῦ διδασκαλισσῆς προσοικειοῦνται καὶ αὐταὶ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας καὶ θὰ δύνανται μηχανικῶς νὰ διδάξωσι τὴν ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ τὰς 4 πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς. Ἄν ὅμως θέλῃ νὰ ἔχῃ διδασκαλίσσας καλὰς, ἀξίας τοῦ ὀνόματος, προωρισμένας νὰ μορφώσωσι τὰς Ἑλληνίδας διὰ πεφωτισμένης διδασκαλίας καὶ ἀνατροφῆς, τότε πρέπει αὐταὶ πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ διδάχθωσιν καλῶς ὅλην τὴν παιδαγωγικὴν καὶ πρὸς τὴν παιδαγωγικὴν καὶ τὴν ψυχολογικὴν καὶ ἠθικὴν. Ἄλλ' ὁ κ. Π. χωρὶς νὰ ἔχῃ ὠρισμένον σκοπὸν, χωρὶς νὰ ἤξεύρῃ τί κάμνει, συνταράττει τὰ πάντα καὶ ἀπαιτεῖ νὰ διδάσκωνται μαθήματα, ἃ οὔτε τὸν ἑνα οὔτε τὸν ἄλλον σκοπὸν ἀποβλέπουσιν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι πρόοδος, εἶναι σπουδαία ὀπισθοδρόμησις, ἣν καθήκον ἔχουσιν οἱ ἀρμόδιοι νὰ προλάβωσι καὶ ματαιώσωσι.

Ἄλλὰ μήπως εἰς τὰ ἄλλα μαθήματα γνωρίζει τί ζητεῖ; Ἐν τῇ φυσικῇ ἱστορίᾳ ζητεῖ ἐκ μὲν τῶν φυτῶν τὰ ἐκλεκτότερα, τὰ κηπευτικά, τὰ φαρμακευτικά, τὰ δηλητηριώδη, τὰ τοῦ καλλωπισμοῦ· ἐκ δὲ τῶν ζῴων τὰ αὐτόχθονα καὶ τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τὰς οἰκογενεῖας τοῦ ζωικοῦ βασιλείου ἐκ τῶν ξένων, τὸν βίον τῶν ὠδικῶν πτηνῶν, τὸ ἀνθρώπινον σῶμα. Ὅστις ἀναγνώσῃ ταῦτα πάντα βλέπει ὅτι ὁ κ. Π. δὲν ἤξεύρει διὰ τί διδάσκειται ἡ φυσικὴ ἱστορία ἐν τοῖς σχολείοις. Σκοπὸς τοῦ μαθήματος τούτου δὲν εἶναι ἡ πρόσκτησις γνώσεων τινῶν περὶ ζῴων καὶ φυτῶν καὶ ὄρουτων, ἀλλ' ἡ ἐξοικειώσις τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν φύσιν, ἣν πρέπει νὰ γνωρίσωσι καὶ ἀγαπήσωσι. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ διδάσκωνται μόνον τὰ χρήσιμα ἢ βλαβερὰ ζῶα ἢ φυτὰ. Ὅλη ἡ φύσις πρέπει νὰ γίνῃ ὑποκείμενον τῆς ἐρεῦνης τῶν μαθητῶν. Ἡ ἀδιαφορία πρὸς τὴν φύσιν, ἡ βαρβαρότης μάλιστα πρὸς αὐτὴν πρέπει νὰ λείψῃ. Τὸ δὲ λυπηρότατον ἐν τῷ προγράμματι τούτῳ τοῦ Διατάγματος εἶναι ἡ ἔλλειψις τῆς φυσικῆς καὶ χημείας, μαθημάτων, ἃ παρέχουσι μὲν μορφῶσιν μὴ δυναμένην δυστυχῶς νὰ ἀναπληρωθῇ δι' οὐδενὸς ἄλλου μαθήματος; διότι οὐδὲν ἄλλο μάθημα ὑπάρχει δυνάμενον νὰ ἐξεγείρῃ

τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν εἰς τὴν παρατήρησιν τῶν πολλῶν ἐν τῷ βίῳ ἐκδηλουμένων φυσικῶν φαινομένων, εἰς τὸ ἐρωτᾶν τὴν φύσιν καὶ μανθάνειν παρ' αὐτῆς. Ἄλλὰ καὶ πρὸς τὴν χρησιμότητα ἐν τῷ βίῳ τὰ μαθήματα ταῦτα εἶναι ἀπαραίτητα. Ἡ φυσικὴ καὶ ἡ χημεία μετέβαλον οὐσιωδῶς τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐπὶ τῶν διδαγμάτων αὐτῶν στηρίζονται αἱ πλεῖστα τῶν ἀνθρωπίνων ἐργασιῶν σήμερον. Ὡστε ὁ ἀγνοῶν τὰ μαθήματα ταῦτα μένει ξένος πρὸς τὸν βίον αὐτόν.

Ἐπίσης σπουδαίαν παράλειψιν εὐρίσκομεν ὅτι ἡ διδασκαλία τῆς ἱστορίας ἐν τοῖς Διδασκαλείοις περιορίζεται εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν μόνον. Εἶναι γεγονός τῆς παγκοσμίου ἱστορίας, ἃ ἔχουσι γενικὸν ἀνθρώπινον ἐνδιαφέρον καὶ ὧν ἡ ἀγνοία θεωρεῖται ὡς ἔλλειψις σπουδαία τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἀνθρώπων. Ταῦτα δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῶσιν οὐδὲ οἱ μαθηταὶ τοῦ δημοτ. σχολείου, ἥκιστα δὲ πάντων οἱ διδάσκαλοι. Πρὸ βλ. Γνώμαι Διδασκαλικοῦ Συλλόγου σελ. 81.

Ἄλλ' ὅσον ταπεινά, ἀσυνάρτητα καὶ ἄθλια καὶ ἂν εἶναι τὰ τοῦ προγράμματος τῶν νέων τούτων φυτῶν τῶν διδασκαλισσῶν, ὅμως εἶναι μηδὲν πρὸς τὰς ἐξετάσεις καὶ τὴν βαθμολογίαν αὐτῶν. Τὰ μαθήματα διακροῦνται κατὰ τὸ Διάταγμα εἰς πρωτεύοντα καὶ δευτερεύοντα. Καὶ πρωτεύοντα μὲν εἶναι τὰ χειροτεχνήματα, τὰ τεχνικὰ μαθήματα, τὰ θρησκευτικά, τὰ παιδαγωγικὰ καὶ τὰ ἑλληνικὰ, δευτερεύοντα δὲ ἡ ἱστορία, ἡ ἀριθμητικὴ, ἡ γεωμετρία ἢ γεωγραφία καὶ ἡ φυσικὴ ἱστορία. Καὶ ὅσαι μὲν διδασκάλισσαι λάβωσιν ἄριστα εἰς τὰ πρωτεύοντα μαθήματα, λίαν δὲ καλῶς εἰς τὰ ἄλλα γίνονται πρωτοβάθμιοι, ὅσαι δὲ λίαν καλῶς εἰς τὰ πρωτεύοντα, καλῶς δὲ εἰς τὰ δευτερεύοντα γίνονται δευτεροβάθμιοι· ὅσαι δὲ λάβωσι καλῶς μὲν ἐν τοῖς πρώτοις, **οἰονδῆποτε δὲ βαθμὸν ἐν τοῖς ἄλλοις**, γίνονται τριτοβάθμιοι. Διὰ τοῦ ὀρισμοῦ τούτου, ὅστις εἶναι αὐθαίρετος, καταργοῦνται τὰ σπουδαιότατα μαθήματα τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἡ ἀριθμητικὴ δηλ. ἡ ἱστορία, ἡ γεωγραφία, ἡ φυσικὴ ἱστορία διὰ τὰς τριτοβαθμίους διδασκαλίσσας; διότι, ἀφ' οὗ ὁ ἐν αὐτοῖς βαθμὸς δύναται νὰ εἶναι οἰοσῆποτε, ἄρα καὶ μετρίως, δὲν βλέπω διατί νὰ καταγίνωνται μὲν τοιαῦτα μαθήματα αἱ διδασκάλισσαι καὶ διατί οἱ συντηροῦντες ἰδιωτικὰ Διδασκαλεῖα θηλέων νὰ ὑποβάλλωνται εἰς μεγάλας δαπάνας πρὸς διδασκαλίαν τῶν μαθημάτων τούτων; Ἄμεσον δὲ πόρισμα τοῦ θεσμοῦ τούτου θὰ εἶναι ὅτι καὶ οἱ ἐξετασταὶ θὰ περιορίσωσι τὴν ἐξέτασιν των εἰς τὰ κύρια μόνον μαθήματα καὶ οὕτως ἀπλοποιοῦνται καὶ αἱ ἐξετάσεις πρὸς κατασχύνῃ τῶν σχολικῶν ἡμῶν πραγμάτων.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ, τοῦτο, ὅπερ ἀποτελεῖ ὄντως μεγάλην κηλιδά εἰς τὴν νομοθεσίαν τοῦ νέου Χαρώνδα, ἔπρεπε νὰ συνεπικουρήσωσι καὶ ἄλλα παράδοξα, ἵνα ἔχωμεν πλήρη εἰκόνα τῆς ἀπονοίας τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ συνέδριον τῶν ἐξεταστῶν διαιρεῖ ὁ Χαρών-

δας εἰς δύο τάξεις εἰς ἐφορεύοντας καὶ βαθμολογούντας καὶ εἰς κυρίως ἐξετάζοντας ἀλλ' οὐδὲν δικαίωμα ἔχοντας βαθμολογίας. Οἱ πρῶτοι λαμβάνονται ἐκ τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκ τῶν γυμνασίων, ἐκ τῶν Διδασκαλείων, ἐκ τοῦ συμβουλίου τοῦ Συλλόγου τῶν Κυριῶν, εἰς ἐξ ἐκᾶστου καθιδρύματος καὶ μετὰ τοῦ γενικοῦ ἐπιθεωρητοῦ ἀποφαίνονται περὶ τῆς ἀξίας τῶν ἐξεταζομένων, οἱ δὲ δεύτεροι ἐκ τῶν διαλυομένων Διδασκαλείων. Δὲν ἤξεύρομεν ἂν ὑπάρχῃ καὶ εἰς ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἐξετάσεων, ἀλλὰ καὶ δὲν βλέπομεν διὰ τί περιπλέκει ὁ νομοθέτης τὰ πράγματα τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ ἤξεύρῃ τις κυριολεκτικῶς τί γίνεται. Διὰ τί νὰ μὴ ἐξετάζωσιν αὐτοὶ οἱ ἐφορεύοντες τὰς ἐξετάσεις; Δὲν ἤξεύρουσι νὰ ἐξετάσωσι τὰ πράγματα; Τότε πῶς θὰ βαθμολογῶσι περὶ πραγμάτων, ἃ ἀγνοοῦσι; Ἡμεῖς φρονοῦμεν ὅτι μόνον ὁ ἐξετάζων δύναται δικαίως νὰ βαθμολογήσῃ. Οὐχὶ δὲ σπανίως συμβαίνει νὰ μὴ ἐγκρίνωσιν οἱ παριστάμενοι τὴν ἐξέτασιν ἢ τὰς γνώμας τοῦ ἐξεταστοῦ. Τότε τοῦτο πρὸς ποῖον πρέπει νὰ καταλογισθῇ πρὸς τὸν ἐξεταστὴν ἢ πρὸς τὸν ἐξεταζόμενον; Πολλάκις ὁ ἐξεταστής, μάλιστα ἀφ' οὗ δὲν ἀναλαμβάνῃ καμμίαν εὐθύνην διὰ τὴν βαθμολογίαν, δύναται τὴν ἐξέτασιν του νὰ καταστήσῃ εὐκόλον ἢ δύσκολον καὶ νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τὴν γνώμην τῶν βαθμοφόρων.

Ἄλλ' ἔχομεν καὶ ἄλλα ἄτοπα ἐν τῷ Διατάγματι Ἡ ἐξέτασις δὲν γίνεται ὡς πᾶς τις ἐδικαίωτο νὰ περιμένη κατ' ἔτος, ὥστε πᾶσαι αἱ μαθήτριά αἱ ἀπολυθεῖσαι ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν διδασκαλείων νὰ προσέρχωνται εὐθὺς εἰς ἐξετάσεις καὶ νὰ λαμβάνωσιν ἐν οἰονδῆποτε δίπλωμα. Ὅχι. Αἱ ἐξετάσεις γίνονται, ὡσάκις θελήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον. Ὡστε αἱ ἀπολυθεῖσαι ἐκ τῶν ἰδιωτικῶν Διδασκαλείων πρέπει νὰ γρηγορῶσι καὶ νὰ προσέχωσι πότε θὰ ἐπιτρέπεται αὐτοῖς ἡ ἐξέτασις. Ἄλλ' ἂν ἡ ἄδεια πρὸς ἐξέτασιν δὲν δοθῇ ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἡμερῶν, αἱ γνώσεις βεβαίως λησμονοῦνται καὶ αἱ μαθήτριά ἢ πρέπει διηνεκῶς κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον νὰ καταγίνωνται, ὅπως ἔχωσι προχείρους τὰς γνώσεις ἢ πρέπει νὰ φοιτῶσιν εἰς τὰ Διδασκαλεῖα πάλιν πρὸς νέαν σπουδὴν. Καὶ δὲν ἀρκοῦσι τὰ πολλὰ ὄντως βασιανιστήρια τῶν δυστυχῶν διδασκαλισσῶν, πρέπει καὶ νὰ ταπεινωθῶσι ποικιλοτρόπως, πρέπει δύο καθηγηταὶ ἰατροὶ τοῦ Πανεπιστημίου νὰ βεβαιώσωσι τὴν ὑγείαν των, οἱ διδάσκαλοι των τὴν σεμνότητά των καὶ ὁ δήμαρχος τὴν ἡλικίαν των.

Καὶ ποῦ θὰ ἐξετάζωνται αἱ διδασκάλισσαι αὐταὶ; Εἰς ἐν δημοτικὸν σχολεῖον τῶν Ἀθηνῶν κατὰ μῆνα Ἰούλιον! Μεγαλειτέρα διαπόμπευσις τῆς ιδέας τῆς μορφώσεως τῶν διδασκαλισσῶν καὶ τῶν προσώπων τῶν ἐξεταζόντων δὲν ἠδύνατο νὰ ἐπινοήσῃ τις ἢ ἐφαρμοζῶν περὶ τούτου τὰ ὑπὸ τοῦ ἀπαισίου ἀνθρώπου ὑπαγορευόμενα καὶ νομοθετούμενα! Ὅστις ζῆ ἐν Ἀθήναις δύναται νὰ ἐννοήσῃ ὅποιον εἶδος ἐξετάσεις θὰ τελῶνται ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ ἀφορήτου καύσωνος τοῦ

Ίουλιου και οποιος θεατρισιμος θα γινηται των δυστυχων διδασκαλιστων, αιτινες θα συρρωσιν εις Αθηνας πανταχθεν της Ελλάδος, να λαβωσι το χρισμα των εξετασεων. Αι σοφαι, Κ. Παπαμ., Κυβερνησεις δεν καθιστωσι δι' ασκοπων νομοθετηματων ανιαρον τον βιον των πολιτων, αλλ' ευλαβουμεναι την θεσιν αυτων προσερχονται ποικιλοτροπως επικουρι και συντελουσιν εις την ευδαιμονιαν αυτων. Αι πεπολιτισμεναι Κυβερνησεις δεν ειναι δεσποται αλλα προσατάται, δεν ειναι εχθροι, αλλα φιλοι των πολιτων. Διατι να μη σχηματισθωσι διαφορα κεντρα εξετασεων και εις αλλας πολεις της Ελλάδος και να γεινη μια οικονομια των πτωχων διδασκαλιστων; Δια τι δεν οριζεται αλλος χρονος προς εξετασιν; Δια τι τελος δεν οριζεται ο ευρυτατος του Αρσακειου χωρος προς εξετασιν ο μονος δυναμενος να περιλαβη το πληθος των υποψηφιων διδασκαλιστων. Ο κ. Π. δεν πρεπει να αγνοη οτι πολλαι μαθητρια εκ των μεγαλων οικογενειων κατα καλον εθιμον, οπερ επεκρατησεν εν τω Αρσακειω, ευχαριστως σπουδαζουσι περι την παιδαγωγικην και την διδακτικην και υφιστανται την εξετασιν επι πτυχιω, χωρις να εχωσι αποφασιν να γινωσι διδασκαλισσαι. Υπο ττοιουτους ορους ομως, οious νομοθετει ο κ. Π., ειναι αδυνατον να υποστωσιν εξετασιν και ουτω θα επελθη το μεγα κακον οτι αι ανωτεραι τάξεις θα παουσιν ενασχολουμεναι με την ιδεαν της ανατροφης.

Και ποσον θα διαρκωσιν αι εξετασεις, αιτινες ειναι γραπται, προφορικαι και γραπται; Ημερας 12 ητο ωρας 72, διοτι το πολυ εξαωρος καθ' εκαστην ημεραν επιτρεπεται εργασια. Αν δε αι εξεταζομεναι ειναι 200, θα ειναι δε και περισσοτεραι, αφ' ου μονον το εν Αθηναις Αρσακειον απολυη κατ' ετος 100 εως 120 μαθητριας, τοτε η εξετασις δι' εκαστην μαθητριαν θα διαρκει λεπτα 21 ητοι 7 λεπτα δια την γραπτην εξετασιν, 7 δια την προφορικην και 7 δια την πρακτικην!!!

Τοιουτο εν ολιγοις ειναι το Β. Διαταγμα, δι' ου τεμνεται νεα πραγματα οδδς εις την μορφωσιν διδασκαλιστων, αλλ' οδδς εκτεθειμενη εις πολλους κινδυνους, εξ ων ουτε η πολιτεια ουτε αι διδασκαλισσαι, ουτε η παιδευσις θα δυναθωσι να εξελθωσι αζημιωτοι. Νομιζομεν οτι το ζητημα ειναι ικανως σπουδαιον, ωστε να προκαλεση και τας δευτερας περι τούτου σκεψεις του κ. Υπουργου, αιτινες ειθε να ειναι σοφωτεραι.

ΠΕΡΙ ΠΑΓΟΥ

Όλα τα σώματα, όταν θερμανθούν, απλώνουν, διαστέλλονται, όταν δε κρυσώσουν, μαζεύουν, συστέλλονται.

Τα σιδηρά στεφάνια εις τους τροχούς των άμαξών οι άμαξοποιοί πρώτον πυρώνουν εις το πύρ και αφ' ου δια της θερμάνσεως ανοίξουν, τότε θέτουν έσω τα ξύλι-

να στεφάνια. Όταν δε κρυσώσουν συστέλλονται τα σιδηρά στεφάνια και προσαρμύζονται σφιγκτά εις το ξύλον, ώστε είναι αδύνατον να εξέλθουν. — Σφαίραι μολύβδινα κινούνται μέσα εις τους τύπους (καλούπια), εύθυσως κρυσώσουν, εξέρχονται μόνοι των. — Ύαλινα πώματα βωκαλίων, τα όποια δεν εξάγονται, εάν πυρώσωμεν με προσοχήν τον λαιμόν του βωκαλίου τριγύρω, εξάγονται με εύκολίαν. Ίνα δε μη σπάση το βωκαλίον, όταν το πυρώνωμεν, καλόν είναι να περιβάλωμεν τον λαιμόν του βωκαλίου δια σπάγγου ικανώς χονδρού και κρατούντες ημείς μεν το εν άκρον, άλλος δε τις το άλλο, περιστρέφομεν έδω και εκεί το βωκαλίον, ίνα δια της τριβής θερμανθή, οτε εξαγεται το πώμα. — Κλειδι κοκκινισθέν εις το πύρ κατά το κάτω άκρον δεν χωρεί εις το κλειθρον. — Αι σιδηράί ράβδοι του σιδηροδρόμου έχουν εν τω μεταξύ μικρά χάσματα, ίνα δύνανται το θέρος να διαστέλλωνται. — Αι πλάκες εκ ψευδαργύρου (τσίγκου), δι' ων καλύπτομεν ένιοτε η τους κουμπέδες εκκλησιών η στέγην, δεν καρφόνονται η μία εις την άλλην, αλλα συμπλέκονται, ώστε κατά το θέρος να δύνανται να εκτεινώνται, άλλως θα έσχιζοντο υπό των καρφίων η θα έφούσκωνον.

Λοιπόν είναι νόμος φυσικός όλα τα σώματα θερμαινόμενα να διαστέλλωνται. Εξαιρέσιν του κανόνος τούτου φαίνεται οτι κάμνει ο πηλός, η βύρσα (πετσι, ψίδι), ο χάρτης και το ξύλον διότι βλέπομεν, όταν πυρώσωμεν χάρτην η βύρσαν να ζαρώνουν ητοι να γίνωνται μικρότερα. Ωσαύτως βλέπομεν οτι αι θύραι η τα παράθυρα τον χειμώνα δεν κλείουν, γίνονται μεγαλείτερα, εν ω το θέρος κλείουν με εύκολίαν. Η αίτια εις τα σώματα ταύτα της αυξήσεως η ελαττώσεως του όγκου αυτών δεν είναι η θερμότης η το ψύχος, αλλ' η υγρασία. Τα σώματα ταύτα απορροφωσι εις τους πόρους των την υγρασίαν και γίνονται μεγαλείτερα. Όταν όμως δια της θερμότητος η υγρασία εξατμισθῆ και φύγη, τότε συστέλλονται και γίνονται μικρότερα.

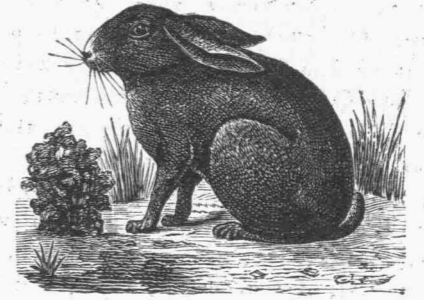
Το μονον σώμα, το όποιον κάμνει εξαίρεσιν είναι το νερόν. Και η εξαίρεσις αυτη μαρτυρεί την μεγαλην του Θεου σοφίαν και οικονομίαν. Το νερόν, όταν ψύχεται, κατ' αρχάς και αυτό συστέλλεται μέχρι τινός, μέχρι του βαθμού 4 άνω του μηδενικού του θερμομέτρου. Αν δε εξακολουθήσωμεν την ψύξιν, τότε δεν συστέλλεται πλέον, αλλα διαστέλλεται και λαμβάνει όγκον μεγαλείτερον. Δια τούτο βωκαλία πληρη ύδατος, εάν παγώσουν, θραύονται. Μάλιστα δε και σιδηράί βόμβαι, εις τας οποίας έχομεν ρίψη έσω νερόν, εάν παγώσουν, ανοίγουν. Οι βράχοι, εις τους όποιους έχει εισέλθη νερόν, ανοίγουν υπό του πάγου — Λιθόστρωτα, υπό τα όποια έχει έλθη νερόν, χαλούν υπό του πάγου. — Δένδρα, ών ο χυμός παγώση, σχίζονται μόνα των. — Η γῆ ανασκάπτεται υπό του πάγου και τα γεννήματα εκρίζονται.

Το νερόν λοιπόν ψυχόμενον περισσοτερον των 4 βαθμών του θερμομέτρου διαστέλλεται. Και τούτο

μαρτυρεί την βαθειαν του Θεου σοφίαν όχι μονον εις τους νόμους, οτινες διέπουν τον κόσμον, αλλα και εις τας εξαίρεσεις αυτων. Το νερόν πρώτον ψύχεται επάνω εις την επιφάνειαν αυτου, ην εγγίζει ο αήρ. Επομένον δε είναι το μέρος τούτο του ύδατος αφ' ου ψύχεται πρώτον και πρώτον να παγώνη. Εάν δε το νερόν δεν έκαμνε την εξαίρεσιν, ψυχόμενον θα συνετέλλετο, θα έγινετο βαρύτερον και θα κατήρχετο εις τον πυθμένα του ύδατος, το αυτό δε θα συνέβαινε και με το επομένον στρώμα του ύδατος, οπερ πάλιν βαρύτερον γινόμενον θα κατεκάθητο και μετά πάροδον χρόνου τινός το νερόν όλον λίμνης θα επάγωνε και θα ητο αδύνατον πλέον να τακῆ, οτον καυστικός και αν ύποτεθη ο ήλιος.

Ουτως εις τα βόρεια μέρη ποταμοί, λιμναι, θάλασσαι θα ησαν πάντα πάγοι, και οι τόποι θα ησαν ακατοίκητοι. Ίνα δε μη συμβῆ το κακόν τούτο εις τον κόσμον, ο Θεός διέταξε το νερόν να κάμνη εξαίρεσιν και να απλώνη, όταν ψύχηται. Τι δε συμβαίνει με την εξαίρεσιν αυτην; Αφ' ου παγώση η άνω επιφάνεια των ύδάτων, δεν γίνεται βαρυτέρα, αλλ' ελαφροτέρα, δεν βυθίζεται άρα εις το πολυ νερόν, αλλ' επιπλέει και ουτως εμποδίζει το ψύχος να φθάση μέχρι του πυθμένος. Δια τούτο βλέπομεν οτι εις τα βορειότατα μέρη της Ρωσσίας, όπου είναι κρύον μέγα, μονον εν μέρος των ποταμών η των λιμνών παγώνει επάνω, το πολυ μέχρι δύο μέτρων πάχους, το δε άλλο ύδωρ κάτω τρέχει και οι άνθρωποι υδρεύονται από τους ποταμούς η από τας λίμνας, ανοίγοντες μιαν όπην εις τον πάγον.

Εις το νερόν το ρέον π. χ. εις τους ποταμούς, η πήξις αρχίζει όχι από την άνω επιφάνειαν, αλλ' από τας όχθας και από τον πυθμένα. Τούτο δε προέρχεται, επειδη το νερόν εις το μέσον του ποταμού ρέει ταχύτερον και ενταυθα ο ρούς καταστρέφει την πήξιν. Εις τας όχθας όμως και εις τον πυθμένα ο ρούς είναι βραδύς και η πήξις κατορθούται εύκολώτερον. Αφ' ου δε σχηματισθῆ πάγος εν τω πυθμένι, επειδη είναι ελαφρότερος ανερχεται εις την επιφάνειαν. Οτι δε έρχεται εκ του πυθμένος, μαρτυρουσι τα χώματα και οι λιθοι οι συγκεκολλημένοι εις τον πάγον. Πολλά δε τοιαυτα κομμάτια πάγων ανερχόμενα εις την επιφάνειαν ποιουσι το μεταξύ αυτων ύδωρ του ποταμού ακίνητον και ουτω διευκολύεται η πήξις και σχηματίζεται εν στρώμα πάγου καλυπτον πασαν την επιφάνειαν του ποταμού. Καλυφθέντος δε του ποταμού δια πάγου εμποδίζεται πλέον δι' αυτου η περαιτέρω πήξις και μένει ουτω παγωμένος μέχρι του Απριλίου η Μαΐου η και Ιουλιου, οτε αι καυστικαι του ήλιου ακτινες τήκουσιν αυτον και ο ποταμός ανακτάται πάλιν την κανονικην μορφήν του, αλλα δι' ολίγον πάλιν χρόνον διότι ο επερχόμενος χειμών θα αποκρυσταλλώση πάλιν αυτον.

Ο ΛΑΓΟΣ

Όλοι γνωρίζετε τον λαγόν, το μικρόν εκείνο τετράποδον ζῳον με τους εμπροσθίους κνητούς πόδας και με τα μακρά αυτία, τον όποιον κυνηγοῦσιν οι άνθρωποι δια το νόστιμον κρέας, οπερ έχει και δια το δέρμα του, οπερ χρησιμεύει δια γουναρικά και δια το μαλλίον του, με το όποιον κατασκευάζουσι πιλους. Η καλλιτέρα θήρα των λαγών γίνεται κατά τον χειμώνα, όταν πέση χιών διότι τότε οι κυνηγοί εύκόλως δύνανται να ανεύρωσιν τον λαγόν ακολουθούντες τα ίχνη αυτου. Και ο λαγός ο δυστυχής, ως να γνωρίζη οτι τα ίχνη του τον προδίδουν, προσπαθει να απατήση τους κυνηγούς, διότι αφ' ου βοσκήση την νύκτα κρύπτεται εντός της χιόνος βαθείας, ωστε δεν φαίνεται καθόλου. Πριν δε κρυφθῆ, τρέχει κατά διαφόρους διευθύνσεις, επιστρέφει οπίσω και έπειτα δι' ενός μεγάλου πηδήματος φθάνει εις μέρος και εκεί κρύπτεται. Οι κυνηγοί έννοουσι την πονηριαν αυτην του λαγου και εκ της ανατεταραγμένης χιόνος ματευουσι που είναι και πηγαίνουσι εκεί και συλλαμβάνουσιν αυτον ζώντα η φονεύουσιν αυτον, αν θελήση να φύγη.

Και όχι μονον ο άνθρωπος κυνηγει τον λαγόν αλλα και αλώπεκες, και λύκοι, και αετοί, και γλαυκες, και ιέρακες και αλλα πτηνά τρώγουσιν αυτον, όπου τον εύρωσι. Το δυστυχές ζῳον δεν έχει άλλο όπλον να υπερασπίση την ζωην του η την φυγήν. Και πράγματι είναι ταχύτατον ζῳον, μάλιστα όταν τρέχη εις ανήφορον μέρος η εις πεδιάδα. Και μονον κύνες λαγωνικοί με σώμα επίμηκες και με πόδας μεγάλους δύνανται να φθάσουν αυτον εις τον δρόμον.

Λαγοί, ως είναι οι ιδικοί μας, είναι εις όλην την νότιον και μέσην Ευρώπην ως και εις την μικράν Ασίαν. Εις τα βόρεια μέρη όμως είναι λαγοί δόλολευκοι. Οι ιδικοί μας έχουν χρωμα κιτρινωπόν, εις την κοιλίαν δε φαιόν (στακτί), μαύρα δε είναι τα αυτία των κατά το άκρον ως και η ουρά άνω. Το μήκος του λαγου από της κεφαλῆς μέχρι της ουρας είναι 0,60 Γαλλικου μέτρου. Οι όρεινοι όμως λαγοί είναι μεγαλείτεροι των πεδινών.

Η κεφαλή είναι τριγωνική, εκατέρωθεν πεπιεσμένη, εμπροσθεν δε κυρτή. Τα ότα πολυ μεγάλα, μεγαλείτερα της κεφαλῆς του και πολυ εύκίνητα, ώστε

Παρακαλοῦμεν καὶ πάλιν τοὺς φίλους διδασκάλους νὰ εὐαρεστηθῶσι νὰ στείλωσι τὴν συνδρομὴν των εἰς τὴν Ἐκπαίδευσιν. Νομίζομεν ὅτι τὸ φύλλον διὰ τῆς πόρεϊας του, ἢ ἀκολουθεῖ καὶ διὰ τῶν ἀγώνων του ὑπὲρ τῶν σχολείων καὶ τῶν διδασκάλων ἀποβαίνει ἀγαπητὸν φύλλον τῶν διδασκάλων καὶ ἄξιον τῆς συνδρομῆς, ἢ ἐπίτηδες ὠρίσαμεν μικρὰν, ἵνα δυνηθῶσι νὰ πληρῶσωσιν πάντες οἱ διδάσκαλοι. Ἡ τάξις τῶν διδασκάλων καταφρονεῖται καὶ παρὰ τῶν μικρῶν καὶ παρὰ τῶν μεγάλων καὶ ἡ καταφρόνησις αὐτῆ δεικνύεται εἰς τὰς παύσεις καὶ μεταθέσεις αὐτῶν, εἰς τὴν καθυστερίαν τῶν μισθῶν των, εἰς τὴν ψυχολογικὴν βίαν, ἢ ἀσκοῦσιν εἰς αὐτοὺς πρὸς εἰσαγωγὴν βιβλίων μαρῶν ἐναντίον τῶν πεποιθήσεών των καὶ εἰς μυρία ἄλλα παρόμοια πράγματα. Βεβαίως πρὸς μεταβολὴν τῆς ἀδικουμένης γνώμης πρέπει πολλὰ νὰ συντελεσθῶσιν. Ἀλλὰ δὲν εἶναι καλὸν νὰ ὑπάρχη καὶ ἔν φύλλον, ἵνα εἴπῃ εἰς τοὺς ἀρμοδίους: Τί κἀνυμετε; ποῦ βαδίζετε; Τί μεταχειρίζεσθε οὕτω τοὺς μορφωτὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ; Δὲν αἰσθάνεσθε ὅτι ἡ ταπείνωσις αὐτῶν, εἶναι ταπείνωσις τοῦ ἔθνους; Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὅλοι ἐγκρίνετε αὐτὰ, ἀλλ' ἀφ' οὗ τὰ ἐγκρίνητε, πρέπει νὰ συντηρεῖτε δι' αὐτὸ καὶ ἔν φύλλον. Πενήντα λεπτὰ κατὰ μῆνα διὰ νὰ μανθῶνῃ τις τί γίνεται εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, τί πρέπει δὲ νὰ γείνη ἐν τῷ μέλλοντι, νὰ βλέπη τὴν τάξιν του εὐτόλμως ὑπερασπιζομένη ἐναντίον παντὸς φωτοσέστου καὶ ἀκρίτου ἀνθρώπου, εἶναι πρᾶγμα ἀσήμαντον. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον· εἴ τι ἀγαθὸν θέλεις παρὰ σεαυτὸν λαβέ, καὶ ἡμεῖς ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ἡ καλλιτέρευσις τῆς τύχης τῶν διδασκάλων θὰ γείνη, ὅταν οὗτοι ἐννοήσωσι τὰ δίκαιά των καὶ ὑποστηρίξωσιν αὐτὰ εὐτόλμως καὶ διαρκῶς μέχρις ὅτου εἰσακουσθῶσιν. Ἐνομίζομεν ἐν ἀρχῇ ἐκδίδοντες τὸ φύλλον ὅτι δὲν θὰ ὑπῆρχε διδάσκαλος, ὅστις δὲν θὰ ἠσπάζετο τὰς ἡμετέρας ἀρχὰς καὶ τοὺς ἡμετέρους πόθους καὶ ὅστις δὲν θὰ ἔστελλεν ἡμῖν τὴν συνδρομὴν του εὐθὺς μετ' εὐγνωμοσύνης. Λυπούμεθα δὲ ὅτι εὐρίσκοντα ἀκόμη διδάσκαλοι καθυστεροῦντες. Ἡμεῖς δὲν θέλομεν νὰ μεταβάλλωμεν τὴν καλὴν ἰδέαν, ἢ ἔχομεν περὶ τῶν διδασκάλων καὶ νομίζομεν ὅτι δὲν θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν παράκλησιν αὐτὴν ἢ γὰρ παύσωμεν στέλλοντες πρὸς αὐτοὺς τὸ φύλλον.

— Ἐπειδὴ τινες τῶν κ. συνδρομητῶν παραπονοῦνται ὅτι δὲν λαμβάνουσι τακτικὰ τὸ φύλλον, δηλοῦμεν αὐτοῖς ὅτι ἡμεῖς ἀποστέλλομεν αὐτὸ **τακτικῶς καὶ ἀνελλιπῶς!** Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ἀνωμαλία αὕτη προχεται ἐκ τῆς ἀταξίας καὶ ἀυθαυρεσίας τινῶν ταχυδρομικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες τὰς ἐφημερίδας θεωροῦσι κτήμα ἀδέσποτον καὶ διαθέτουσιν αὐτὰς κατὰ τὸ δοκοῦν. Ἐν τούτοις εἴμεθα πρόθυμοι ἐκ τῶν ἐνοντων νὰ ἀποστείλωμεν τὰ ἐλλείποντα.

— Τὰ τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως κατὰ τὸ παρελλθὸν ἔτος ἐκάνονίσθησαν πάντα ἀθλίως, ἀλλ' ἀθλι-

ώτερα πάντων ἐκάνονίσθησαν τὰ τῆς μισθοδοσίας τῶν διδασκάλων. Μὲ τὴν ὑπερτίμησιν αὐτὴν εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῆς πρώτης ἀνάγκης, ἀφ' οὗ τὸ ψωμί ἔχει 60 λεπτὰ καὶ τὸ κρέας 2,80, καὶ τὸ ἔλαιον 2,40, ἵνα μὴ ἀναφέρωμεν τὰ ἄλλα, ἃ διὰ τὸν πτωχὸν δημοδιδάσκαλον ἢμπορεῖ νὰ θεωρήσῃ τις ὡς πολυτέλειαν, ἐνόμιζε τις ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀυξηθῶσιν μᾶλλον οἱ μισθοὶ αὐτῶν ἢ νὰ ἐλαττωθῶσι, καὶ ὅμως ἡ πολιτεία ἠκολούθησε ὡς πρὸς τοὺς πτωχοὺς μόνον δημοδιδασκάλους τὸ ἄστοργον παράδειγμα τῆς ἐλαττώσεως τοῦ μισθοῦ αὐτῶν. Τὴν μεγαλύτεραν συμφορὰν πρὸς τοῦτο ὑπέστησαν οἱ πρωτοβάθμιοι διδάσκαλοι, ὧν ὁ μισθὸς περιεκόπη ἀσπλάγγως κατὰ τὸ ἔν τέταρτον. Ἐρευνήσαντες δὲ νὰ μάθωμεν ἂν συνέβη παρόμοιον τι εἴτε ἐν τοῖς νῦν εἴτε ἐν ἄλλοις καιροῖς παρ' ἄλλω τινὶ ἔθνει οὐ μόνον δὲν εὐρομεν παρόμοιον τι πραξικόπημα, ἀλλὰ τοῦναντίον ἰδιάζουσαν στοργὴν τῶν διαφόρων κρατῶν πρὸς τοὺς διδασκάλους τῶν λαῶν των. Οὕτως ἡ Σαξωνία διὰ τοῦ ἀπὸ 4 Μαΐου 1892 Νόμου αὐτῆς περὶ βελτιώσεως τῶν μισθῶν τῶν διδασκάλων ὠρίσθη ὁ κατ' ἐλάχιστον ἐνιαύσιος μισθὸς διὰ μὲν τοὺς διευθυντὰς δευτέρας τάξεως μάρκα (1μ.=1,25 χρυσᾶ φράγκα) 2250, διὰ δὲ τοὺς διευθυντὰς πρώτης τάξεως μάρκα 2700. Εἰς ταῦτα δὲ δὲν συμπεριλαμβάνεται ἡ κατοικία τοῦ διδασκάλου ἢ τὸ ἐνοίκιον δι' αὐτὴν, ὅπερ παρέχεται ἰδιαίτερος εἰς τὸν διδάσκαλον. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἐν Σαξωνίᾳ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα εἶνε κοινοτικὰ σχολεῖα καὶ ἡ πολιτεία ὀρίζει τὸν ἐλάχιστον ὅρον, ἂν δὲ ἡ κοινότης θέλῃ νὰ δώσῃ περισσότερα, τοῦτο ἐγκρίνει μετὰ ἰδιαίτερας χαρᾶς ἡ πολιτεία. Ὡς πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους διδασκάλους ὁ ἐλάχιστος ὅρος τοῦ μισθοῦ αὐτῶν κατ' ἔτος πλὴν τῆς κατοικίας ὠρίσθη ὡς ἑξῆς:

Πρώτη τάξις Δευτέρα τάξις

Ἐλάχιστος μισθὸς	1000 μάρκα	
Μετὰ 5ετῆ ὑπηρεσίαν	1200	1075
» 10 » »	1350	1150
» 15 » »	1500	1225
» 20 » »	1600	1300
» 25 » »	1700	1375
» 30 » »	1800	1450

Ὅσοι δὲ ἔζησαν ἐν Γερμανίᾳ ἠξέουρουσι πόσον ὁ βίος ἐκεῖ εἶνε εὖωνος ἐν παραβολῇ πρὸς τὸν ἡμέτερον καὶ πόσον εὐτυχεῖς εἶνε ἐκεῖ οἱ διδάσκαλοι τιμῶμενοι καὶ ἀγαπώμενοι καὶ ἀπὸ βρασιλεῖς καὶ πρίγκιπας καὶ ὑπουργοὺς καὶ ἄρχοντας καὶ πολίτας! Δὲν λέγω πῶς ἔχουσι τὰ ἡμέτερα, διότι ἡ ἀντιθεσις σφόδρα λυπεῖ τὴν ψυχὴν μου.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Διὰ τὴν Β'. ἑξαμηνίαν κατάλληλα
 ΟΔΥΣΣΕΙΑ Π. Π. Οἰκονόμου λ. 60 ἀντὶ 1,20
 ΗΡΩΔΟΤΟΣ » » » δρ. 1,10 ἀντὶ 2,80
 Ἀποστέλλονται ταχυδρομικῶς διὰ δεμάτων.